

50
aniversari
Joventut de la Faràndula
1947-1997

II

desembre 1997

Cada diumenge un miracle

Segons Karel Chapek, home de teatre, "...és un miracle que una comèdia es representi i, ja en el curs de la representació, que arribi al final".

I Chapek deia això sense conèixer el fenomen setmanal d'aquella "Joventut de La Faràndula" dels anys cinquanta i seixanta, que és quan jo, a intermitències i una mica d'esbiaix, el vaig viure. En aquella fase de la història farandulesca l'aplec de voluntaris representava, cada diumenge, i cada festa de guardar, una obra teatral diferent, després d'haver treballat en la feina respectiva tota la setmana. I no pas una comedieta sense complicacions, sinó tot un espectacle, amb un munt de personatges i de mutacions escèniques, i sovint amb additaments musicals i coreogràfics. Sabeu que és aixecar el teló per a una representació així, amb només tres assajos parcials i un de general, gairebé mai amb decorats i vestuari?. Però s'havia de cobrir un compromís ciutadà: el d'oferir un espai lúdic setmanal als nens i nenes que no podien gaudir de la televisió, perquè no existia, i encara pocs pares dels quals disposaven de cotxe.

Us confessaré una cosa. La nit del disabte en què l'equip faranduler va fer, en el vell teatre *Alcázar*, l'assaig general de la

primera de les obres amb les quals hi vaig participar, a penes vaig poder dormir. Tal com va anar l'assaig, veia venir que l'estrena, l'endemà, seria un desastre. El senyor Josep M. Gil, que dirigia el muntatge, em deia que estigués tranquil, que era una obreta senzilla. Com hi ha món!, pensava jo; dotze canvis d'escena, vint-i-sis personatges, comparseria, grup de danses, transformació física d'un personatge en escena... Doncs no va ser cap desastre; tot el contrari. Aquell diumenge, com cada diumenge, es va produir el prodigi a què al·ludia Chapek. Un prodigi, a més, únic al país, i m'atreveria a dir que únic al món.

Un detall molt particular és que les obres, tipus rondalla, eren d'època i requerien vestuaris i decorats que hi corresponguessin. D'una temporada qualsevol d'aquelles, la de 1953/54, anoto les següents xifres: 2.175 vestits, 859 perruques, 147 parells de sabates, 615 decorats. Els decorats calia demanar-los a Barcelona, traslladar-los, muntar-los i fer-los baixar i pujar durant la representació. Ah! i el dilluns, desmuntar-los, embalar-los i fer-los tornar a Barcelona. Bo que la vestimenta es trobava a Sabadell mateix, a la sastreria Closa, tota una institució desapa-

reguda fa temps; però també algú se n'havia d'ocupar. I encara calia pensar en els jocs de la il·luminació elèctrica, complement indispensable per a l'escenografia, i en el mobiliari, l'atrezzo, el maquillatge, els fons musicals, programes i cartells, taquillatge i abonaments, neteja i calefacció del local...

I espereu: a una representació teatral li és indispensable una direcció. Tot grup escènic necessita un director, però "Joventut de La Faràndula" no en tenia pas prou amb un. Cal pensar que la persona que ha de dirigir una obra, ja abans d'arribar als assajos ha de llegir-se'n el text, i penetrar-hi, i establir la seva estratègia quant a escenografia, moviment escènic, repart... En una setmana tot això era metafísicament impossible. Es feia imprescindible crear uns torns de direcció; s'havien arribat a turnar cinc equips.

I finalment, o primer que tot, calia comptar –no faltaria més– amb els actors. En el curs 1954/55 es van haver de cobrir 1.497 personatges diferents (967 de masculins i 530 de femenins). Els actors i actrius que els van donar vida no podien ser cada setmana els mateixos. Per tant, s'havia de comptar amb molts, encara que alguns repetissin sovint. El nombrós elenc aplegava participants procedents de tots els estaments socials, així com de totes les edats, començant pel nadó que figurés ser l'Infant Jesús dels "Pastorets". Com és natural, i fent honor al nom de l'entitat, hi predominava la gent jove. Nois i noies adolescents, i altres amb l'adolescència ja superada; uns i

altres hi trobaven un esplai i una ocupació formativa i útil que omplia el seus lleures. Ve't aquí una funció social paral·lela que l'entitat acomplia, i segueix acomplint, suposo. Fins i tot alguns d'aquells nois i d'aquelles noies enceten en l'ambient del grup el viarany sentimental que els condueix a la seva relació de parella. Fa goig veure sorgir del mateix caliu farandulesc noves fornades de menuts espectadors. I també –i això és important– nous follets i pastorets que comencen a moure's dalt de l'escenari prop de les faldilles maternes.

El ritme setmanal de la programació es trencava durant el període nadalenc amb el bloc de representacions de "Pastorets"; els del mestre Folch i Torres, que no han faltat mai. I també va ser trencat a partir del curs 1949/50, amb el muntatge d'un espectral arrevistat –adequat al to moral de la casa–, amb què es cloïa el curs i en el qual participaven joiosament tots els elements del grup. Amb la revista s'hi havien aconseguit resultats òptims en cohesió, diversió, gust i ritme. D'altra banda, el col·lectiu no escatimava la seva participació en actes ciutadans, com l'Homenatge anual a la Vellesa, celebracions diverses en hospitals i asils... I encara li sobrava energia i entusiasme per anar a fer "bolos" en localitats properes, principalment a l'estiu, però també la resta de l'any.

No digueu que tot plegat no entrés en el terreny del prodigi.

Josep Torrella Pineda

"Catarina al país de Tsen-tse-khan", obra de Josep Torrella Pineda amb cançons musicades per Adolf Cabané (concurs de 1953), de la qual la pròpia "Joventut de la Faràndula" va fer una representació al teatre Romea de Barcelona el 12-2-1967.